

tradition and unwritten law, their common human essence and universally valid nature than to mark the specific local and regional features. The investigated cases in a part of Sliven villages and the mentioned examples give greater credibility to the conclusions and evaluations and they show that, when exasperated, the essential feature of traditional man is a variable and his actions are unpredictable.

От най-ранни времена, човешкият род създава примитивни вярвания, върху които по-късно, в резултат на променящи се общественно-икономически условия, се наслагват все нови и нови представи. Постепенно със задълбочаването на знанията, с добросъвестното им систематизиране и прилежно анализиране, преосмислени и съобразени с историческото развитие на обществото, се създава религиозно-митологична система, с многопластова структура и сложен характер. В нея религиозни вярвания, морални норми и правни изисквания са здраво свързани в единно и ненакърнимо синкретично цяло. В този пантеон от консервативни вярвания, в относителна самостоятелност, съществува убеждение за силата и могъщото значение на думата. (Стоилов 1896, 51-58) Смята се, че тя има магическо действие и употребена на точното място и в подходящото време може да постигне поразителен ефект. Чрез изречен благослов, тя има властовия ресурс да умножи богатството на своя адресат, да се радва той на добро здраве, дълголетие и многобройна челяд, а може и чрез произнесени лоши пожелания и клетви да съсипе живота на човека, да го направи не само необикновено труден, но и най-безжалостно да го прекъсне. Чрез тях, всеки член на древното общество в зависимост от утвърдените колективни критерии за морал и справедливост, може да възсъздава правосъдие. Чрез техния код по-добре се разбират механизмите, които утвърждават моралните принципи на общността и изясняват нейната наказателна, санкционираща и регулативна роля/на клетвата/.

Родителски клетви

Според народната вяра, клетвите на майката и бащата са най-тежки. (Маринов 1981, 264) Те стигат до Господ и той винаги ги изпълнява. Информаторката Мара Николова от с. Биково подкрепя това твърдение с вярването, „че една птичка, постоянно летяла в небето и всеки път щом чуела такива проклетия, съобщавала за тях на Бог и той съответно ги